

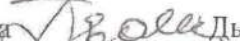
Київський національний університет
Будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права

Шифр Спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Сторінка
017	<i>Фізична культура спорт, Фізичне виховання і спорт</i>	1 - 24

«Затверджую»

Завідувач кафедри Перегуда Є. В./

«*23*» *серпня* 2023 р. _____

Розробник силябусу Дьомкін П. О./

СИЛАБУС

Історія української державності та культури

1) Шифр за освітньою програмою: 017 <i>Фізична культура спорт</i>	
2) Навчальний рік: 2023/2024	
2) Освітній рівень: бакалавр	
3) Форма навчання: денна	
4) Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	
5) Спеціальність, назва освітньої програми: 017 <i>Фізична культура спорт, Фізичне виховання і спорт</i>	
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова	
9) Семестр: 1	
10) Цикл дисципліни: дисципліна загальної підготовки	
11) Контактні дані викладача: доцент, к.і. н. Дьомкін Петро Олексійович 431 центрального корпусу КНУБА	Ауд.
Контакти: (097) 263-72-67; domkin.po@knuba.edu.ua ; pdiomkin@gmail.com	
12) Мова навчання: українська	
13) Необхідні ввідні дисципліни: (що треба вивчити, щоб слухати цей курс) Атестат про повну середню освіту або диплом молодшого бакалавра за спеціальністю.	

14) Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни полягає у засвоєнні студентами комплексу теоретичних знань і практичних навиків з Історії української державності та культури; формуванні наукового світогляду, історичної свідомості, широкої ерудиції, високої як загальної, так і політичної культури, громадської відповідальності, державного патріотизму студентів на основі засвоєння закономірностей вітчизняного історичного процесу в нерозривному зв'язку з закономірностями і тенденціями світового історичного процесу.

Завдання дисципліни – використовувати отримані теоретичні і практичні історичні знання у професійній діяльності; застосовувати теоретичні положення для інтерпретації політичного, соціально-економічного, етнічного, інтелектуально-культурного життя українського народу на різних етапах історичного розвитку

15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
РН 1	Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.	Обговорення під час занять.	Лекції, практичні та лабораторні заняття, консультації	ЗК 1 ЗК 2 ЗК 3 ЗК 8 ЗК 12
2	Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.			
3	Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.			
4	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.			

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/курсова робота РГТ/ Контрольна робота. Індивідуальна письмова робота	Самостійна робота здобувача, год	Форма підсумкового контролю
20	20	-	2	50	залік
Сума годин:			90		
Загальна кількість кредитів ECTS			3,0		

Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:	40
--	----

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять -Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Модуль 1. Державотворчі процеси в Україні та відстоювання свободи і незалежності українського народу. Українська культура від найдавніших часів до сьогодення.

Лекції:

Змістовний модуль 1. «Становлення українського етносу та нації»

Тема 1. Вступ. Методологія історичної науки та її періодизація, джерела вивчення та історіографія. (2 год)

План

- 1.1. Важливість вивчення курсу історії української державності і культури.
- 1.2. Об'єкт, предмет, методологія історичної науки, її періодизація, джерела вивчення та історіографія історії української державності та культури.
- 1.3. Соціально значимі функції історичної освіти.
- 1.4. Історія та національна пам'ять.

Тема 2. Стародавня історія та культура давнього населення України. Формування та розвиток українського етносу та нації. (2 год.)

План

1. Первіснообщинний лад та первісна культура на території України: Суть первісного ладу та первісної культури;
 - 1.1. Еволюційний розвиток первісної людини, вдосконалення суспільних відносин, знарядь праці, основні технічні та культурні досягнення за кам'яної доби; неолітична революція, її суть
 - 1.2. Епоха міді та бронзи. Трипільська протоцивілізація та її місце в історії українського етносу та культури.
2. Найдавніші державні утворення на українських землях та їх роль у формуванні української державності та культури (Кіммерія, Таврика, Скіфія, Сарматія, Грецькі міста –держави (поліси) Північного Причорномор'я, Боспорське царство, Гетика (Рейдготданд), держава Гунів (Гунський союз).
3. Формування та розвиток українського етносу та нації.
 - 3.1. Походження, розселення, соціально-економічний розвиток, суспільний устрій та культура слов'янських племен.
 - 3.2. Виникнення українського етносу. Особливості українського етногенезу. Формування української нації.
 - 3.3. Походження назв «Русь» та «Україна».

- 3.4. Роль козацтва в українському етно- та націотворенні.
- 3.5. Зміни етнічного складу та чисельності населення впродовж історичного розвитку українського народу.
- 3.6. Особливості формування національної свідомості на зламі 1990– до сьогодення: складнощі та досягнення.

Змістовий модуль 2. Українська державність впродовж тисячоліть. Утвердження права на українську державність.

Тема 3. Княжий період українського державотворення. (2 год.)

План

1. Перші слов'янські державні утворення на території України (кін. IV.- поч. IX ст.).
2. Давньоруська Київська держава та її вплив на історичну долю українського народу та його культуру:
 - 2.1. Передумови та етапи формування і розвитку державності Київської Русі;
 - 2.2. Характеристика державності, суспільно-політичний, соціально-економічний та територіальний устрій Київської Русі на різних етапах її історичного розвитку. Етнічні процеси в Київській Русі.
 - 2.3. Причини занепаду та припинення існування Київської Русі, її історичне значення.
3. Галицько-Волинське князівство – перша суто українська держава:
 - 3.1. утворення Галицько-Волинської держави, особливості її внутрішньої та зовнішньої політики;
 - 3.2. Київська Русь та Галицько-Волинське князівство у міжнародних відносинах IX –XIV ст.
 - 3.3. Історичне значення Галицько-Волинської держави, її місце в історії українського народу.
4. Стан української державності в період литовсько-польської експансії.

Тема 4. Державотворчі процеси в період Козаччини та Гетьманщини, розгортання визвольної боротьби XV – XVIII ст. (4 год.)

План

1. Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ – козацька республіка – модель майбутньої української державності.
2. Козацько-селянські повстання кінця XVI – 20-30-х рр. XVII ст.
3. Національно-визвольна революція середини XVII ст.:
 - а) причини, характер, рушійні сили, етапи розвитку та хронологічні рамки революції;
 - б) причини поразки революції середини XVII ст., її історичне значення та уроки.
5. Політико-адміністративний та соціально-економічний устрій Української козацької держави – Військо Запорозьке та Гетьманщини:
 - а) Зборівська угода (1649 р.) – юридичне оформлення утворення Української гетьманської держави;

- б) воєнно-політичні події 1650 – 1653 рр. Білоцерківський мирний договір (1651 р.);
 - в) Українсько-російська міждержавна угода 1654 р., її сутність та наслідки;
 - г) наступ російського царизму на українську державність у другій половині XVII – XVIII ст.
6. Запорозька Січ та Українська козацька держава в міжнародних відносинах XVI – XVIII ст.
7. Національно-визвольна й антифеодальна боротьба наприкінці XVII – XVIII ст. на Правобережній і Західній Україні.

Тема 5. Державотворчі процеси в Україні та український національно-визвольний рух в XIX – на початку XXI ст. (6 год.)

План

1. Ідея української державності у суспільно-політичному житті в XIX – на початку XX ст.
2. Українське державотворення в період Української революції 1917 – 1921 рр.
 - 2.1. Сутність владних структур що утворилися в ході революції. Досягнення і прорахунки в державотворчій діяльності Центральної Ради, Гетьмана П. Скоропадського та Директорії.
 - 2.2. Державотворча діяльність Західноукраїнської народної республіки (ЗУНР).
 - 2.3. Створення Української соціалістичної радянської республіки: соціальна база, органи влади, зовнішні чинники розвитку.
 - 2.4. Зовнішньополітична діяльність українських урядів в 1917 -1921 рр. Причини поразки революції.
3. Українська державність в 1920 – 80 -х рр. XX ст.
 - 3.1. Утворення СРСР, стан української державності у 1920 – 1930 -ті роки.
 - 3.2. Створення та діяльність ОУН у 1920 -1930 - х рр.
 - 3.3. Проголошення української державності в Закарпатті (1938 -1939 рр.).
 - 3.4. Українське питання в міждержавній політиці напередодні та в ході Другої світової війни.
 - 3.5. Національно-визвольний рух в Україні в роки Другої світової війни та післявоєнний період.
 - 3.6. Державно-політичний розвиток УРСР у післявоєнні роки. Спроби реформування державного управління та їх невдачі (1945 -1991 рр.).
 - 3.7. Основні напрями та особливості національно-демократичного руху (шістдесятники, дисиденти та ін.) в Україні в 60 – 90 – х рр. XX ст.
4. Новітня українська держава.
 - 4.1. Проголошення державного суверенітету та незалежності України. Грудневий референдум 1991 р. Запровадження основних символів державності України.
 - 4.2. Особливості розвитку української державності на сучасному етапі.
 - 4.3. Зовнішньополітична діяльність в умовах незалежності.

4.4. Помаранчева революція 2004 р. та Революція Гідності 2014 р., їх вплив на сучасні державотворчі процеси в Україні.

4.5. Російсько -українська війна.

Змістовний модуль 3. Особливості розвитку української культури .

Тема 6. Розвиток української культури в період Середньовіччя та Нового часу. (2 год)

План

1. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
2. Українська культура Нового часу XVI -XIX ст.
- 2.1. Особливості розвитку української культури в умовах експансії Литви та Польщі. Традиції українського ренесансу.
- 2.2. Перше національно-культурне відродження в XVI – перша пол. XVII ст.: релігійне життя в Україні, Берестейська церковна унія, реформи П. Могили, створення та діяльність братств, культурно-освітніх осередків, розвиток освіти, друкарства, літератури, образотворчого мистецтва, музично-пісенної творчості та архітектури.
- 2.3. Культурний розвиток України в період Козаччини та Гетьманщини. Епоха бароко та Просвітництва друга пол. XVII – XVIII ст.: освіта та наука, національний варіант бароко в літературі, музиці, театрі, образотворчому мистецтві та архітектурі.
- 2.4. Класицизм як мистецький напрям епохи Просвітництва: розвиток живопису, архітектури, містобудування.
- 2.5. Українське національно-культурне відродження XIX ст.: його передумови, причини, сутність, та зміст: освіта, наука, особливості українського літературного процесу , становлення і розвиток національного-професійного театру, народно-пісенної творчості та професійної музичної культури, образотворче мистецтво та архітектура.

Тема 7. Новітній період розвитку української культури в XX -XXI ст.(2год.)

План

- 7.1. Українська культура в роки національної революції 1917 – 1921 рр.
- 7.2. Українська культура у 20 -30 роках XX ст.: суть українізації («корінізації»), література, освіта, наука, музика, театр, образотворче мистецтво, архітектура в Радянській Україні та на західноукраїнських землях.
- 7.3.Українська культура в роки Другої світової війни: становище української культури в період нацистської окупації України 1941 -1944рр., внесок діячів української культури у перемогу.
- 7.4. Суперечливий розвиток української культури в умовах десталінізації та застою. Значення шістдесятників у розвитку культури. Українська культура в період «перебудови» в СРСР.
- 7.5. Особливості розвитку української культури наприкінці XX – на початку XXI ст. Епоха постмодернізму.

Теми семінарських занять

№	Назва теми	години
1	Особливості етнічного розвитку українського народу.	2

2	Княжий період українського державотворення	2
3	Українська національно-визвольна боротьба у XVI – XVIII ст.)	2
4	Козацький період українського державотворення	2
5	Українська національно-визвольна боротьба у XIX- поч. XX ст	2
6	Державотворчі процеси в Україні XX –поч. XXI ст.	2
7	Історія культури давнього населення України. Історія культури Княжої доби.	2
8	Історія української культури другої пол. XIУ – першої пол. ХУІІ ст. Культура українського народу в добу Козаччини та Гетьманщини.	2
9	Українська культура національного відродження (XIX – поч. XX ст.)	2
10	Культурне життя України в XX – поч. XXI ст.	2

Самостійна робота

№	Назва теми	Години
1	Методологія історичної науки та її періодизація, джерела вивчення та історіографія.	5
2	Формування та розвиток українського етносу та нації.	5
3	Боротьба за національне і політичне самовизначення	10
4	Державотворчі процеси на території України.	10
5	Особливості розвитку української культури	5
6	Новітній період розвитку української культури в XX-XXI ст.	10
7	Особливості розвитку української культури наприкінці XX – на початку XXI ст. Епоха постмодернізму.	5

Тематика індивідуальних завдань та контрольних робіт (на вибір студентів).

1. Стародавні історичні процеси на території сучасної України.
2. Давні державні утворення на території України(Кімерія, Скіфія, Сарматія, Грецькі міста – держави Північного Причорномор'я, Гетика, держава Гунів) та їх роль у формуванні української державності та культури.
3. Походження українського народу.
4. Літописні слов'янські племена в Україні. Початки їхньої державності.
5. Основні етапи формування державності Київської Русі. Історична періодизація розвитку Київської Русі. Сутність державності Київської Русі.
6. Об'єднання українських земель у Галицько-Волинській державі. Зовнішня і внутрішня політика Галицько-Волинської держави.
7. Колонізація українських земель Литвою та загарбання їх Польщею.
8. Народні рухи в Україні кінець XVI ст. - першої пол. XVII ст.
9. Українська державність в період Козаччини. Державотворча роль українського козацтва.
10. Запорозька Січ – козацька республіка.
11. Гетьманські статті – Конституційні акти Війська Запорозького та Гетьманщини.
12. Наступ російського царизму на автономію України (друга половина XVII ст. - XVIII ст.)
13. Національно-визвольний рух в Україні в XVIII ст.

14. Діяльність українських “громад” в ХІХ ст.
15. Парламентська діяльність українців у російській та австрійській державах.
10. Питання національно-державного будівництва в програмах політичних партій України початку ХХ ст.
11. Україна в період першої російської революції 1905 -1907 рр.
12. Україна в роки Першої світової війни.
13. Роль Центральної Ради в державотворчому процесі в Україні. Чотири Універсали Центральної Ради.
14. Українська держава гетьмана П. Скоропадського.
15. УНР в період Директорії.
16. Революційно-визвольний рух на західноукраїнських землях 1918 -1920 рр.
17. Радянська влада в Україні в 1918 – 1920 рр.
18. Сутність владних структур, що утворювалися під час національно-демократичної революції 1917-1920 рр.
19. Україна і утворення Союзу РСР.
20. Радянська індустріалізація і її наслідки в Україні.
21. Політика колективізації сільського господарства в Україні та її наслідки.
22. Становлення сталінського тоталітарного режиму та політичні репресії в Україні.
23. Репресії проти української інтелігенції в кінці 1920-х – на початку 30-х років.
24. Голодомори в Україні в 1920-40-х рр.: причини, національно-політичні аспекти та наслідки.
25. Західна Україна між двома світовими війнами.
26. ОУН: ідеологія та методи боротьби за Українську державність.
27. Початок Другої світової війни і зміни в геополітичному становищі України.
28. Україна у Великій Вітчизняній війні 1941 -1945 рр.
29. Національно-визвольне і комуністичне підпілля в Україні під час Другої світової війни: порівняльний аналіз.
30. Україна в повоєнні роки (1945 – 1953 рр.)
31. Україна у період тимчасової лібералізації суспільного життя в СРСР (сер. 50-х – сер. 60-х рр. ХХ ст.)
32. Україна в умовах посилення командно-бюрократичної системи управління в СРСР у другій половині 60-х – першій половині 80 -х рр. ХХ ст.
33. Україна на шляху до незалежності (1985 – 1991 рр.)
34. Зростання суспільно-політичної активності студентської молоді України наприкінці 80-х – на початку 90-х рр.
35. Україна в умовах незалежності.

36. Досягнення і прорахунки державотворення впродовж кінця XX – початку XXI ст.
37. Помаранчева революція та Революція гідності: причини, сутність, учасники, наслідки. 38. Російсько-українська війна.
39. Новітня Українська держава на міжнародній арені. Україна і європейський інтеграційний процес.
40. Українська діаспора та її роль в історії України.
41. Українська національно-державна символіка: зародження, становлення й утвердження.
42. Кам'яна доба на території України. Культура первісних людей.
43. Міфологічні та релігійні уявлення в стародавні часи.
44. Духовна та матеріальна культура трипільців.
45. Кочові народи як чинник формування української культури.
46. Культура античних держав Північного Причорномор'я і її вплив на культурний розвиток українського народу.
47. Матеріальна та духовна культура східних слов'ян.
48. Джерела формування та особливості культури Київської Русі.
49. Утвердження християнства в Київській Русі і його роль в етнополітичній та етнокультурній консолідації суспільства.
50. Писемність та освіта, література та літописання, архітектура та образотворче мистецтво Київської Русі.
51. Культура Галицько-Волинського князівства.
52. Особливості розвитку культури України в литовсько - польську добу. Сутність і традиції українського ренесансу. Поширення ідей гуманізму.
53. Перше національно-культурне відродження в XVI – I пол. XVII ст. Релігійне життя в Україні, Берестейська церковна унія, реформи Петра Могили.
54. Створення та діяльність братства, культурно-освітніх осередків, розвиток освіти, науки, друкарства.
55. Архітектура і містобудування, література, образотворче та музикальне мистецтво XIV – XVII ст.
56. Роль Києво-Могилянської академії в розвитку української культури.
57. Культура українського козацтва.
58. Внесок гетьмана Івана Мазепи в розбудову української культури.
59. Національний варіант бароко в літературі, театрі, музиці, образотворчому мистецтві та архітектурі.
60. Класицизм, романтизм, реалізм та модерн в українській культурі XIX -на початку XX ст.
61. Особливості українського національно-культурного Відродження XIX ст. його передумови, причини, сутність, зміст та періодизація.

62. Розвиток освіти та науки в XIX – на початку XX ст. Наукові товариства та їх роль у розвитку науки.
63. Особливості українського літературного процесу в XIX – на початку XX ст.
64. Т.Г.Шевченко в українській та світовій культурі.
65. Українська театральна та музична культура в XIX – на початку XX ст.
66. Розвиток образотворчого мистецтва та скульптури, архітектури та містобудування в другій половині XIX – на початку XX ст.
67. Роль Лесі Українки та Івана Франка в українському національно-культурному русі.
68. Культурний рух в Україні в період Центральної Ради та Гетьманату. Освіта, наука, мистецтво..
69. Культурна політика радянської влади в Україні 1921-1939 р.
70. Досягнення і втрати української культури в 30- ті роки XX ст. Розстріляне відродження.
71. Українська культура в роки воєнних випробувань.
72. «Відлига» в українській культурі 60 -х років XX ст. Шестидесятники.
73. Українські музика, малярство і література XX ст.
74. Тенденції розвитку сучасної української культури. Масова культура та сучасне національне відродження.
75. Епоха постмодернізму: химерне переплетіння світоглядів.
76. Іван Марчук: творчий шлях визнаного українського генія.
77. Постмодернізм в українській літературі. Юрій Андрухович: найяскравіший представник українського постмодернізму.
78. Творчість Сергія Жадана – поєднання джазу у слові, літературного есе та звичайної історії сучасної людини.
79. Парадигма постмодернізму в українському образотворчому мистецтві.
80. Розвиток сучасної української архітектури – поєднання стилів.
81. Культура української діаспори.

Питання до підсумкового контролю:

1. Важливість вивчення курсу історії української державності і культури.
2. Соціально значимі функції історичної освіти.
3. Історія та національна пам'ять.
4. Методи, принципи, джерела та історіографія історичних досліджень.
5. Первіснообщинний лад на території України та його розклад. Культура давнього населення України.

6. Трипільська протоцивілізація та її місце в історії українського етносу.
7. Найдавніші державні утворення на території України та їх роль у формуванні української державності та культури.
8. Поняття «етнос» та «нація». Виникнення українського етносу.
9. Особливості українського етногенезу. Формування української нації.
10. Походження назв Русь та Україна.
11. Роль козацтва в українському етно- та націотворенні.
12. Зміни етнічного складу та чисельності населення впродовж історичного розвитку українського народу.
13. Особливості формування національної свідомості на зламі 1990–2010-тих років: складнощі та досягнення.
14. Розгортання визвольної боротьби в XIII-XVIII ст.
15. Особливості національного руху XIX ст.
16. Резистанс XX ст.: перебіг і досягнення.
17. Становлення українського козацтва під час протистояння з Кримським ханством і Туреччиною наприкінці XV – XVI ст.
18. Козацькі повстання наприкінці XVI – на початку XVII ст.
19. Причини, характер, рушійні сили, етапи, хронологічні рамки, історичне значення Українська революція XVII ст.
20. Роль та місце визвольної війни під проводом Б.Хмельницького в національно-визвольній революції XVII ст.
21. Українська революція в європейському контексті історичних подій.
22. Спротив українського народу у XVIII ст.: Гайдамаччина, Опришківство.
23. Український національний рух на Наддніпрянщині в XIX – на поч. XX ст.
24. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях в XIX – на поч. XX ст.
25. Причини, рушійні сили, соціальна база, етапи, хронологічні рамки та історичне значення революції 1917–1921 рр.
26. Бойові дії українських Збройних Сил проти російських інтервентів у 1917–1921 рр.
27. Бойові дії українських Збройних Сил проти польської агресії 1918–1919 рр.
28. Селянські повстання 1920-х – початку 30-х рр. XX ст.
29. Розгортання спротиву на західноукраїнських землях у 1920–1930-х рр.
30. Збройний Рух Опору на українських землях в 1940–1950 рр.
31. Національно-демократичний спротив у 1960–1980-х рр.
32. Активізація визвольної боротьби наприкінці 1980 – на початку 1990-х рр.
33. Участь української діаспори в боротьбі за визволення України у 1950 –1990-х рр.

34. Княжий період українського державотворення.
35. Козацький період українського державотворення.
36. Українське державотворення в ХХ-ХХІ ст.
37. Перші слов'янські державні утворення на території України (кін. IV.- поч. IX ст.).
38. Київська Русь: державно-політичний устрій, внутрішня політика.
39. Руське королівство: державно-політичний устрій, внутрішня політика.
40. Київська Русь та Руське королівство у міжнародних відносинах кінець IX – сер. XIV ст.
41. Стан української державності в період литовсько-польської експансії.
42. Запорозька Січ – козацька республіка.
43. Формування Української держава у середині XVII ст., її державно-політичний та соціально-економічний устрій.
44. Гетьманщина у XVII –XVIII ст., політико-адміністративний та соціально-економічний устрій.
45. Українська держава в міжнародних відносинах XVII–XVIII ст. Запорозька Січ у міжнародних відносинах XVI–XVIII ст.
46. Становлення Української державності в період Української революції 1917–1921 рр.: досягнення і прорахунки в державотворчій діяльності Центральної Ради, Гетьмана П.Скоропадського, Директорії УНР, Західноукраїнської народної республіки (ЗУНР).
47. Української Соціалістичної Радянської Республіки: особливості утворення, соціальна база, зовнішні чинники утвердження.
48. Зовнішньополітична діяльність українських урядів в 1917–1921 рр.
49. Утворення СРСР та особливості державно-правового становища УРСР у 1920-ті – 80-ті рр.
50. Проголошення української державності в Закарпатті (1938 –1939 рр.).
51. Українське питання напередодні та в роки Другої світової війни: заходи українських діячів з відродження державності, політика різних держав щодо України, Акт 30 червня 1941 р.. «повстанські республіки», утворення УГВР.
52. Проголошення державного суверенітету та незалежності України. Грудневий референдум 1991 р.
53. Спадкоємність атрибутів і символів Української державності від давніших часів і до сучасності.
54. Досягнення і прорахунку державотворення впродовж кінця ХХ – початку ХХІ ст.
55. Помаранчева революція та Революція гідності: причини, сутність, учасники, наслідки.
56. Зовнішньополітична діяльність Української держави.
57. Російсько-українська війна.
58. Культура давнього населення України.
59. Трипільська культура та її роль у розвитку української культури.

60. Вплив кочових народів та античних держав Північного Причорномор'я на формування і розвиток української культури.
61. Матеріальна і духовна культура східних слов'ян.
62. Запровадження християнства у Київській Русі та його вплив на розвиток культури.
63. Політична і правова культура княжої доби. «Руська правда» як пам'ятка давньоруського права.
64. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства: писемність та освіта, літописання та література, архітектура та містобудування, образотворче мистецтво, іконопис, музичне мистецтво та театральні видовища.
65. Монголо-татарська навала та її негативний вплив на культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
66. Вплив західноєвропейських ідей Ренесансу, Реформації та Контрреформації на розвиток української культури.
67. Релігійне життя в Україні в XIV – перша половина XVII ст. Берестейська церковна унія.
68. Полемічна література кінця XVI – XVII ст.: причини появи, проблематика, видатні автори.
69. Роль міщанства, церковних православних братств і братських шкіл, культурно-освітніх осередків у розвитку української культури в XVI – XVII ст. Поширення книгодрукування в Україні.
70. Роль козацтва у культурній розбудові України XVII – XVIII ст.
71. Розвиток культури в період Української козацької державності II пол. XVII ст. – кінець XVIII ст.: барокова література, освіта, наука, музика, театр, образотворче мистецтво, архітектура.
72. Києво-Могилянська академія – культурно-освітній центр європейського масштабу.
73. Передумови, причини, сутність та етапи розвитку національно-культурного відродження України у XIX – на початку XX ст.
74. Освіта, наука, література, музична і театральна культура, образотворче мистецтво, архітектура в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст.
75. Українська культура в роки революції 1917–1921 рр.: література, освіта, наука, музика, театр, образотворче мистецтво.
76. Українська культура у 20-х – 30-х роках XX ст.: досягнення та втрати.
77. Українська культура в роки Другої світової війни.
78. «Відлига» в українській культурі 60-х років XX ст. «Шістдесятники» та їх внесок у розвиток української культури.
79. Суспільно-культурна ситуація в Україні у 70 – 80 роках XX ст.
80. Особливості розвитку української культури наприкінці XX – на початку XXI ст.
81. Епоха постмодернізму: химерне переплетіння світоглядів.
82. Постмодернізм в українській літературі.
83. Парадигма постмодернізму в українському образотворчому мистецтві.
84. Особливості розвитку української культури в умовах глобалізації.

85. Вклад колективу Київського національного університету будівництва і архітектури у розвиток української культури.

18) Основна література **Монографічні джерела, наукові статті**

1. Баран В. Д. Історичні витоки українського народу / В. Д. Баран, Я. В. Баран; НДІ українознавства М-ва освіти і науки України, Ін-т археології НАН України. – Київ: Генеза, 2005. – 206, с. : іл. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001043>
2. Бойко О.Д. Історія України. Навч. посіб. / О.Д. Бойко – Київ: Академія, 2018. URL: <http://library.lp.edu.ua/.../novi-nadhodzhennya-u-pershomu-pivrichchi-2019-roku-dlya-zabezpechennya-navchalnogo-procesu>
3. Верстюк В.Ф. Нариси історії української революції 1917–1921 років: у 2-х кн. / В. Ф. Верстюк, В. І. Головаченко, Т. С. Осташко та ін.; ред. кол.: В. А. Смолій (голова). – К.: Наукова думка, 2011. – Кн. I. – 390 с.
4. Верстюк В.Ф. Нариси історії української революції 1917–1921 років / В. Ф. Верстюк, С. В. Кульчицький, В. М. Литвинта ін.; ред. кол.: В. А. Смолій (голова). – К.: НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 2012. – Кн. 2. – 464 с.
5. Виникнення та формування українського етносу. Ресурс Інтернету: <https://studfile.net/preview/2425128/page/3/>
6. Вівчарик М.М. Українська нація: витоки, становлення і сьогодення: навч. посібник / М.М. Вівчарик. – К.: Олан, 2003. – 280 с.
7. Власюк О. С. Кремлівська агресія проти України: роздуми в контексті війни : монографія / Олександр Степанович Власюк, С. В. Кононенко ; Нац. ін-т стратег. дослідж. - Київ : НІСД, 2017. - 304 с.
8. Гай-Нижник П.П. УНР та ЗУНР: становлення органів влади і національне державотворення (1917–1920 рр.): [монографія] / П.П. Гай-Нижник. – К.: ЩеК, 2010. – 304 с.
9. Гальчинський А. С. Помаранчева революція і нова влада / А.С. Гальчинський; Інститут стратегічних оцінок. - Київ, 2005. - 368 с.
10. Гирич І. Історичні причини наших поразок і перемог: [монографія] / І. Гирич. – Л.: Піраміда, 2011. – 140 с.
11. Гирич І. Концептуальні проблеми історії України: [монографія] / І. Гирич. – Тернопіль: Богдан, 2011. – 224 с.
12. Гирич І. Формування модерної української нації: теорія та суспільні виклики (XIX – початок ХХ ст.) [монографія] / І. Гирич. – Тернопіль: Богдан, 2012. – 112 с.
13. Горобець В.М. Україна: Козацькі війни, 1618–1638: [монографія] / В.М. Горобець. – Київ: КРІОН, 2011. – 267 с.
14. Гудзь В.В. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів В.В. Гудзь. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. – 616 с.
15. Залізняк Л. Від склавинів до української нації: [монографія]. 2-ге вид., допов / Л. Залізняк. – Київ: Б-ка українця, 2004. – 256 с.

16. Ісаєвич Я. *Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми.* - Львів: Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України, 2002. - 520 с.
17. Історія України та її державності. Курс лекцій Навчальний посібник / Л. Є. Дещинський, С. В. Терський, І. Я. Хома, В. М. Тарабан, Р. Д. Зінкевич, Я. Я. Денісов, І. О. Гаврилів, І. В. Буковський, А. Я. Нагірняк. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2009. – 476 с.
18. Історія українського козацтва: нариси у 2-х т. / редкол. В. А. Смолій та ін. – К: Вид. дім Києво-Могилянської академії, 2007. – Т. 1. – 799 с.; Т. 2. – 723 с.
19. Історія українського мистецтва: У 6 т. – Київ, 1968.
20. Історія української літератури: У 8 т. – К., 1954.
21. Історія української культури: У 5 т./ Гол. ред. Патон Б. Є. – К.: Наукова думка, 2001 – 2011.
22. Історія українського мистецтва: У 5 т./ НАН України. ІМФЕ ім. М. Рильського; голов. ред. Г. Скрипник, ред. т. Р. Михайлова, Р. Забашта - К., 2008
23. Історія української культури [Текст] : курс лекцій / Анучина Л. В. [та ін.] ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. - Х. : ФІНН, 2010. - 407 с
24. Історія української культури (Текст): курс лекцій / О.В. Ліхолат, П.А. Дігтяр, С.Ю. Боева та ін.; під заг. ред. д-ра іст. наук С.О. Костишевої. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – 336 с.
25. Історія української культури: підручник/ В. О. Лозовой, Л. В. Анучина, О. А. Стасевська, О. В. Уманець; за ред. В. О. Лозового. – Х.: Право, 2013. – 368 с.
26. Історія української культури: конспект лекцій (для студентів денної та заочної форм навчання і слухачів другої вищої освіти всіх спеціальностей) / О. Л. Рябченко, Ю. А. Беліков, В. П. Бурмака та ін.; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. –Х.: ХНУМГ, 2014. – 182 с.
27. Історія української культури: навчальний посібник/Є.В. Перегуда, В.Ф. Деревінський, П.О. Дьомкін та ін.- К.: КНУБА, 2015. – 200 с.
28. Історія української музики: У 7 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, редкол.: Г.А. Скрипник (голова) та ін. - К., 2016.
29. Історія української культури : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко [та ін.] ; ред. О. Ю. Павлова ; МОНМСУ. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 340 с.
30. Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960–80-х років: [монографія] / Г.В. Касьянов. – Київ: Либідь, 1995. – 224 с.
31. Ковальчук М. Битва двох революцій: Перша війна Української Народної Республіки з Радянською Росією. 1917–1918 рр.: [монографія] / М. Ковальчук; НАН України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – К.: Видавничий дім «Стилос», 2015. – Т. 1. – 608 с.
32. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій: Підручник. - К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 580 с.
33. Крупник, Л. О. Історія України : формування етносів, нації, державності : навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. О. Крупник; Міністерство освіти і науки України, Київський

національний університет внутрішніх справ. – Київ: Центр учб. літ., 2009. – 216 с. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000574>

33. Кульчицький С. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі: в 3-х кн С. Кульчицький. – К.: Темпора, 2013. – Кн. 1. – К.: Темпора, 2013. – 504 с.; Кн. 2. – К.: Темпора, 2013. – 628 с.; Кн. 3. – К.: Темпора, 2013. – 388 с.

34. Культурологія: теорія та історія. Навч. посіб. Вид. 3-тє, перероб. і доп./ За ред. І. І. Тюрменко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 370 с.

35. Культурологія: українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / [М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін.]; за ред. М. М. Заковича. – 4-те вид., випр. і допов. – Київ: Знання, 2009. – 589 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

36. Кучерук О. С. Українська Центральна Рада: 1917–1918 роки/ О. С. Кучерук. - Київ: Балтія Друк, 2018. - 127 с.

37. Леп'явко С. Козацькі війни кінця ХVІ ст. в Україні: [монографія] / С. Леп'явко. – Чернігів: Сіверянська думка, 1996. – 287 с.

38. Литвин В. Історія України: Підручник / В. Литвин. – К.: Наукова думка, 2013. – 991 с.

39. Литвин, В. М. Історія України: у 3 т., 4 кн. / НАН України, Ін-т історії України. К.: Наук. думка, 2015-2016. Т. 1 : Доісторичний та ранньоісторичний періоди – середньовіччя – ранній новий час. 2015. 542, [1] с.

40. Литвин, В. М. Історія України: у 3 т., 4 кн. / НАН України, Ін-т історії України. К.: Наук. думка, 2015-2016. Т. 2 : Новий час, кінець ХVІІІ – початок ХХ ст. 2015. 525, [1] с.

41. Литвин, В. М. Історія України: у 3 т., 4 кн. / НАН України, Ін-т історії України. К.: Наук. думка, 2015-2016. Т. 3. Кн. 1 : Новітній час, 1914-2014. 2016. 645, [1] с. Т. 3. Кн. 2 : Новітній час, 1914-2014. 2016. 494, [1]

42. Магда Є. Гібридна агресія Росії: уроки для Європи / Євген Магда. - Київ : Kalamar, 2017. - 267 с.

43. Меднікова Г.С. Українська та зарубіжна культура ХХ століття: Навч. посіб. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. – 214 с. // <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/5750>

44. Микулинський І. М. Революція Гідності - Майдан / І. Микулинський. - Чернівці : Друк Арт, 2017. - 798 с

45. Олійник, М. Історія України : навч. посібник / М. Олійник, І. Ткачук. — 3-тє вид., випр. та доп. — Львів : Новий світ-2000, 2018. — 264 с.

46. Організація українських націоналістів і Українська повстанська армія : Історичні нариси / В. В. Дзьобак [та ін.]; відп. ред. С. В. Кульчицький; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. – К.: Наукова думка, 2005. – 496 с.

47. Палій, О. А. Історія України. Вид. 3-тє. К.: К.І.С., 2017. 594, [1] с

48. Пасічник, М. С. Історія України: розвиток державності та культури: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вид. 3-тє, допов. - Л.: Укр. акад. друкарства, 2016. - 415 с.

49. Патриляк І.К. «Перемога або смерть»: український визвольний рух у 1939–1960-х рр.: [монографія] / І.К. Патриляк. – Львів: Часопис, 2012. – 512 с.

50. Попович М.В. Нарис історії культури України – К.: АрЕк, 1999. – 728 с.

51. Реєнт О. П. Українські визвольні змагання 1917–1921 років / О. П. Реєнт. - Київ : Арій, 2016. - 280 с.
52. Світлична, В. В. Історія України : навч. посібник / В. В. Світлична. — 9-те вид., доп. — Київ : Каравела, 2019. — 408 с.
53. Світова гібридна війна: український фронт : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. – К. : НІСД, 2017. – 496 с.
54. Слабченко Є.А. Дипломатична історія України: [монографія] / Є.А. Слабченко. – Київ: Кліо, 2016. – 493 с.
55. Смолій В.А. Українська державна ідея XVII–XVIII століть: проблеми формування, еволюції, реалізації: [монографія] / В. Смолій, В. Степанков. – К.: Альтернативи, 1997. – 367 с.
56. Смолій В. Українська національна революція XVII ст. (1648–1676 рр.) : [монографія] / В. Смолій, В. Степанков. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. – 448 с.
57. Смолій В. Інститут влади в політичній системі України. Середина – друга половина XVII ст.: [монографія] / В. Смолій, В. Степанков. – К.: Наукова думка, 2014. – 244 с.
58. Сучасне українське мистецтво: історична пам'ять та світовий контекст. URL: <http://www.korydor.in.ua/suchasne-ukrayinske-mystetstvo>.
59. Танцюра В. І. Історія України : навчальний посібник / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 492 с.
60. Терлюк І.Я. Політико-правова доктрина козацького державотворення: нарис історії української державної ідеї: [монографія] / І.Я. Терлюк, І.М. Флис. – Львів: Вид-во Тараса Сороки, 2008. – 300 с.
61. Українська драматургія XIX – XX століття. – К.: Наукова думка, -2006. – 408 с.
62. Українська культура: цивілізаційний вимір/ Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К.: ІПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.
63. Хома І. Я. Історія української культури: Навч. посіб. /І. Я. Хома, А.О. Сова, Ж. В. Мина. – Л.: Вид-во Львівської політехніки, 2012. - С. 5-17.
64. Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття. – Львів: Вид-во: Видавництво Українського Католицького Університету, 2014. – 288 с.
65. Шейко В.М. Історія української культури: Навч. посібник/ В.М. Шейко, В.Я. Білоцерківський. - 3-тє вид., стер. - К.: Знання, 2011. - 271 с.

Методичне забезпечення

1. Історія України: навч.-методичний посібник для семінарських занять / В.М. Литвин, А.Г. Слюсаренко, В.Ф. Колесник та ін.; за ред. В.М. Литвина . – К.: Знання, 2006. – 607 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. Навч. посіб. / О.Д. Бойко – Київ: Академія, 2018. URL: <http://library.lp.edu.ua/.../novi-nadhodzhennya-u-pershomu-pivrichchi-2019-roku-dlya-zabezpechennya-navchalnogo-procesu> (дата звернення: 09.08.2020).
3. Історія української культури: методичні рекомендації до вивчення курсу для студентів усіх спеціальностей та форм навчання/ за заг. ред. Є. В. Перегуди /уклад.: В.Ф. Панібудьласка, Є. В. Перегуда, Дьомкін, А. В.Тороп та ін. – К.: КНУБА, 2010. – 60 с.
4. Історія української культури. Кредитно-модульний курс: навч. посіб./ О.М. Цапко, Л.М. Дубчак, А.І. Піскарьова, Т.В.Гороховська, П.С. Прибутько.- К.: КНТ; Дахор. – 2010. – 176 с.
5. Історія України: методичні вказівки / уклад.: В.Ф. Панібудьласка, В.П. Макогон, А.В. Тороп та ін. – К.: КНУБА, 2010.– 39 с.
6. Панібудьласка В.Ф. Історія України: навч. посібник / В.Ф. Панібудьласка, В.Ф. Деревінський, А.В. Тороп та ін. – К.: КНУБА, 2010. – 140 с.
7. Історія української культури: навчальний посібник / Є В. Перегуда, В.Ф. Панібудьласка, А,В. Тороп, П. О. Дьомкін, В.П. Макогон та ін. – К.: КНУБА, 2011. 152 с.
8. Брехуненко Віктор. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. / Віктор Брехуненко. К. Газін, В. В. Історія України середини XVI-XVIII ст.: навч.-метод. посіб. для студ. іст. ф-тів / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Вид. 3-є, допов. та переробл. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. 223 с.
9. [Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / \[Ю. Шаповал, Л. Нагорна, О. Бойко та ін.\] ; за заг. ред. Ю. Шаповала; Нац. акад. наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. – К.: ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2013. – 598 с.](#)
10. Історія української культури: методичні рекомендації до вивчення курсу для студентів усіх спеціальностей та форм навчання / за ред. Перегуди Є.В. / уклад. В.Ф. Панібудьласка, Є.В. Перегуда, П. О.Дьомкін та ін.. - 0 К.: КНУБА, 2015. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/mod/resource/view.php?id=10992> (дата звернення: 09.08.2020).
11. Історія української культури: навчальний посібник/Є.В. Перегуда, П.О. Дьомкін, В.П. Макогон, А.В. Тороп та ін..- К.: КНУБА, 2015. – 200 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/mod/resource/view.php?id=10992> (дата звернення: 09.08.2020).
12. History of Ukrainian Statehood and Culture – Історія Української державності та культури: конспект лекцій для студентів будівельних ВНЗ. Перегуда Є.В., Деревінський В.Ф., Тороп А.В. та ін. Київ – Тернопіль: «Карт-Бланш», 2016.
13. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.– Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с. ISBN 966-7154-13-0
14. Історія української державності: підручник у 2-х томах / Борисова О.В., Климов А.О., Т. 1. Давні часи. Середньовіччя. Нова доба. - Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. - 344 с.
15. Історія української державності / Борисова Ольга, Климов Анатолій: підручник для вищих навчальних закладів : у 2-х томах. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2018.Том 2. (1917–2017 рр.) – 464 с.

16. Історія української державності і культури: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Архітектура та містобудування», «Дизайн», «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» / уклад.: В.Ф.Деревінський. – К.: КНУБА, 2019.– 94 с.

17. Історія української культури : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко [та ін.] ; ред. О. Ю. Павлова ; МОНМСУ. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 340 с.

Довідкові видання, збірники документів, хрестоматії, літописи

1. Голод 1932 1933 років на Україні: Очима істориків, мовою документів./ Кер. Кол. Упоряд. Р. Я. Пиріг. – Політвидав України, 1990. -605 с.

2. Довідник з історії України (А-Я): посібн. 2-ге вид., доопр. і доповн. / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. – К.: Генеза, 2001. – 1136 с.

3. Етнонаціональна структура українського суспільства: довідник / В.Б. Євтух, В.П. Трощинський. – К., Наукова думка, 2004. – 342 с.

4. Історія України : Хрестоматія. Упоряд. В.М. Литвин. К. : Наук, думка, 2013. 1056 с.

5. Історія Української Конституції. Упоряд. А.Г. Слюсаренко, М.В. Томенко, С.П. Головатий. К.: Право, 1997. 443 с.

6. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник: навч. посібн. / В.М. Литвин, В.І. Гусев, А.Г. Слюсаренко та ін. – К.: Вища школа, 2002. – 430 с.

7. Конституційні акти України. 1917–1920: невідомі конституції України / [Д. Б. Яневський, В. І. Крюков]; наук. ред. і упоряд.: Ю. Д. Прилюк, В.Ф. Жмир. – Київ: Філософ. і соц. думка, 1992. – 269 с. .

8. Конституція України: Прийняття на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.

9. Малий словник історії України. / В. Смолій, С. Кульчицький, О. Майборода та ін. – К.: Либідь, 1997. – 464 с.

10. Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник. К.: КНУТД, 2015.

11. Націоналізм : антологія. Наук. т-во ім. В'ячеслава Липинського; упоряд. О. Проценко, В. Лісовий ; літ. ред. Л. Білик. Київ: Смолоскип, 2000. 858 с.

12. . Національні процеси в Україні: історія і сучасність. Документи і матеріали: Довідник. у 2 ч. / за ред. В.Ф. Панібудьласка. – К.: Вища школа, 1997. – Ч. 1. – 583 с.; 1997. – Ч. 2. – 704 с.

13. Рух опору в Україні: 1960–1990: енциклопедичний довідник. 2-ге вид. / передм. Осипа Зінкевича, О. Обертаса. – К.: Смолоскип, 2012. – 896 с.

14. 9. Самостійна Україна: збірник програм українських політичних партій початку ХХ століття / упоряд., авт. передм. і прим. О. Федьков. – Тернопіль: РВВ упр. по пресі, 1991. – 80 с.

15. Тисяча років української суспільно-політичної думки. У 9-ти т. К.: Дніпро, 2001.

16. Українське козацтво: Мала енциклопедія / С. В. Абросимова [та ін]; ред. Ф. Г. Турченко. – К: Генеза; Запоріжжя: Прем'єр, 2002. – 568 с.

17. Український націоналізм: Антологія. Т. 1. Упор. В. Рог. Київ: Українська видавнича спілка ім. Юрія Липи, 2009. 384 с.

18. Український націоналізм. Антологія. Т. 2. Упор. В. Рог. Київ: Українська Видавнича Спілка ім. Юрія Липи, 2011. 352 с. 20.12.2019).

19. Українські політичні партії XIX – початку XX ст. / Програмові і довідкові матеріали/ Упоряд. В. Ф. Шеченко. –К.: Фенікс, 1993. – 336.

19) Додаткова література.

1. Баран В. Д. Історичні витоки українського народу / В. Д. Баран, Я. В. Баран; НДІ українознавства М-ва освіти і науки України, Ін-т археології НАН України. – Київ: Генеза, 2005. – 206 с. : іл. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001043>

2. Білас Л. Р. Історія як спокусник (вступна стаття О.В.Яся). Український історичний журнал. 2015, №4, с.189-208. / Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2015_4_14

3. Горелов М. Українська етнічна нація: [монографія] / М. Горелов, О.Моця, О. Рафальський. – К., Еко-продакшн, 2012. – 192 с.

4. Горобець, В.М. Україна: Козацькі війни, 1618-1638 / В. М. Горобець . – Київ : КРІОН, 2011 . – 267 с.

5. Донченко С.П. Характеристика історичних процесів в Україні (кінець XIX ст. – початок XX ст.) [Текст] : навчальний посібник / С. П. Донченко, С. В. Зборець, О. С. Бабічева ; М-во освіти і науки України, ДДТУ., Кам'янське : ДДТУ - 2017. 192 с.

6. Екологія людини. Етнос як основа розвитку антропоєкосистеми <http://psi.nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-socialnyh-i-gumanitarnyh-dyscyplin/ekologiya-lydunu/5.pdf>

7. Етногенез українців. Ресурс Інтернету: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

8. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посібник для студентів-україністів. – Ужгород: Гражда, 2009 – 432 с.

9. Зінько О.В., Зінько Ю.А. Нариси історії української культури. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів./ 2-ге вид.: доповн., перероб./ О.В. Зінько, Ю.А. Зінько. - Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. - 248.

10. Історія української культури: Курс лекцій / Л. В. Анучина, О. В. Бурлака, О. А. Лисенко та ін. – Х.: Вид-во «ФІНН», 2010. – 408 с.

11. Касьянов Г.В., 2016. Історична пам'ять та історична політика про термінологію й генеалогію понять. УІЖ, №2, с. 118 –139. Режим доступу :http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2016_2_8

12. Майбутнє минулого:нові підходи до української історії (М.Боровик), 2018. УІЖ, №4, с. 226 –230. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2018_4_15.

13. Мицик Ю.А., Бажан О.Г. Історія України. Навчальний посібник. – К.: ТОВ «Видавництво «КЛІО», 2015. – 680 с.

14. Сова А. Роман Шухевич у громадсько-політичному житті Західної України 1920–1939 рр.: спогади, документи, світлини / Упоряд. і відп. ред. Андрій Сова; Центр незалежних історичних студій. – Львів: Апріорі, 2019. – 816 с.

15. [Становлення політичної еліти Гетьманщини в період революції XVII ст.: особливості, суперечності, деструктивні процеси](#) / В.В. Степанков // Український історичний журнал. – 2016. – № 6. – С. 86–112.
16. Токмань Г. Л. Майдан: сторінка живої історії / Г. Л. Токмань. - 2-е вид., випр. і допов. - Ніжин : Лисенко М. М., 2015. - 104 с.
17. Шейко В. М. Інтелігенція і влада в часи Української революції 1917–1921 років [Текст] : монографія / В. М. Шейко. - Харків : ХДАК, 2020. - 473 с
18. Яремчук В. Українська історіографія: суспільно-політична історія. Посібник. Острог, Вид-во Нац. Ун-ту «Острозька академія» - 2017, 288с.

Методи контролю та оцінювання знань студентів Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

Здобувач, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

Здобувач, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, а також виконати індивідуальне завдання, якщо його виконання було передбачене планом заняття.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту здобувачем на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, здобувачі можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за місяць до початку залікової сесії. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 2 тижні до початку сесії. Викладач має право вимагати від здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих семінарських занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою до підсумкової форми контролю – заліку. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Участь в роботі впродовж семестру – 100.

Форма підсумкового контролю – залік.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні завдання **80 %** семестрової оцінки;
- індивідуальна робота **20 %** семестрової оцінки.

Поточне оцінювання			Сума
Змістовні модулі 1-3	Практичні заняття	Захист індивідуальних завдань	
30	50	20	100

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання							Індивідуальні завдання	Сума балів
Зм. модуль 1 Теми		Зм. модуль 2 Теми			Зм. модуль 3 Теми			
1	2	3	4	5	6	7	2	
25		30			25		20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

Здобувач, який має менше 3 балів по двох змістових модулях, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Київського національного університету будівництва і архітектури [Електронний ресурс] / КНУБА. – Електрон. дані. – Київ: КНУБА, 2003 р. – Режим доступу: <http://library.knuba.edu.ua/> / (дата звернення 15.05.2019). – Назва з екрана.
2. Вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури ЧТИВО [Електронний ресурс] / ЧТИВО. – Електрон. дані. – Київ: ЧТИВО, 2009 р. – Режим доступу: <http://chty>
3. Електронна бібліотека Diasporiana [Електронний ресурс] / Diasporiana. – Електрон. дані. – Київ: Diasporiana, 2005 р. – Режим доступу: <http://diasporiana.org.ua/> / (дата звернення 15.05.2019). – Назва з екрана. <http://diasporiana.org.ua/>
4. Електронна бібліотека Інституту історії України НАН України [Електронний ресурс] / Інститут історії НАН України. – Електрон. дані. – Київ: ПУ НАНУ, 2001 р. – Режим доступу: [http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21AL L=\(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E\)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10](http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21AL L=(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10) / (дата звернення 15.05.2019). – Назва з екрана.
5. Електронна збірка періодичних та серійних видань Інституту історії України НАН України [Електронний ресурс] / Інститут історії НАН України. – Електрон. дані. – Київ: ПУ НАНУ, 2001 р. – Режим доступу: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?I21DBN=EJRN&P21DBN=EJRN&S21SRW=name&S21SRD=UP&S21REF=10&S21CNR=50&S21STN=1&S21FMT=j_brief&C21COM=S&2_S21P03=VTYP=&2_S21STR=Jhttp://litopys.org.ua/coss1/shch02.htm / (дата звернення 15.05.2019). – Назва з екрана.
6. Енциклопедія Історії України [Електронний ресурс] / Інститут історії НАН України. – Електрон. дані. – Київ: ПУ НАНУ, 2001 р. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?encyclor> / (дата звернення 15.05.2019). – Назва з екрана.

